

**С.Д.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ**

**КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ
УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ С.Д.
АСФЕНДИЯРОВА**

**Кафедра: Коммуналдық гигиена және балалар мен жасөспірімдер
гигиенасы**

**Тақырыбы: “Мемлекеттік бақылау
және қадағалау туралы” ҚР заңындағы
тексерулерді рәсімдеу тәртібі, бақылау
және қадағалау нысандарын зерттеп
тексеру түрлері.**

**Орындаған: Сейіт А.
Қабылдаған: Айтамбаева Л.Н.
Топ: 12-503
Факультет: ҚДС**

**“Қазақстан
Республикасындағы
мемлекеттік бақылау және
қадағалау туралы” Қазақстан
Республикасының 2011 жылғы
6 қаңтардағы № 377-ІV Заңы**

- **Бақылау және қадағалау органдары** – заңнамаға сәйкес лицензиялауды және өзге де рұқсат беру құжаттарын беруді, тіркеу есебіне қоюды, сондай-ақ тексерілетін субъектілер қызметінің Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарға сәйкестігі нысанасына байқау және тексеру жүргізуді жүзеге асыратын мемлекеттік органдар және олардың аумақтық бөлімшелері;

4-бап. Бақылаудың және қадағалаудың қағидаттары мен міндеттері

- 1. Бақылау және қадағалау:
  - 1) заңдылық;
  - 2) бәрінің заң және сот алдындағы теңдігі;
  - 3) жеке немесе заңды тұлғаның адалдық презумпциясы;
  - 4) жариялылық;
  - 5) бақылаудың және қадағалаудың жоспарлылығы мен жүйелілігі;
  - 6) мемлекеттік органдар лауазымды адамдарының кәсіптік біліктілігі мен құзыреттілігі;
  - 7) бақылау және қадағалау органдары лауазымды адамдарының өз лауазымдық міндеттерін орындамағаны не тиісінше орындамағаны және олардың өз өкілеттіктерін асыра пайдаланғаны үшін жауаптылығы;
  - 8) жазалау алдында құқық бұзушылықтың алдын алудың басымдығы;
  - 9) қажеттілік пен жеткіліктілік;
  - 10) мемлекеттік органдар арасындағы бақылау өкілеттіктерінің аражігін ажырату;
  - 11) адал тексерілетін субъектілерді көтермелеу, құқық бұзушыларға бақылау мен қадағалауды шоғырландыру;
  - 12) тексерілетін субъектілер мен тұтынушылардың өз заңды құқықтарын дербес қорғауға қабілеттілігін арттыру;
  - 13) мемлекеттік бақылау және қадағалау жүйесінің есептілігі мен ашықтығы;
  - 14) тәуелсіздік;
  - 15) объективтілік және турашылдық;
  - 16) дәйектілік қағидаттарына негізделеді.

- **Бақылаудың және қадағалаудың міндеті**

экономикалық қауіпсіздікті, алдау практикасының алдын алуды, табиғи және энергетикалық ресурстарды үнемдеуді, ұлттық өнімдердің бәсекеге қабілеттілігін арттыруды әрі жеке және заңды тұлғалардың конституциялық құқықтарын, бостандықтарын және заңды мүдделерін қорғауды қоса алғанда, тексерілетін субъект өндіретін және сататын өнімдердің, технологиялық процестердің адамдардың өмірі мен денсаулығына қауіпсіздігін, олардың мүлкін қорғауды, қоршаған ортаның қауіпсіздігін, Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету болып табылады.

10-бап. Бақылау және қадағалау нысандары

- 1. Тексерілетін субъектілердің қызметін бақылау және қадағалау:
  - 1) ұйымдастырылу және жүргізілу тәртібі осы Заңда айқындалатын тексерулер;
  - 2) егер Қазақстан Республикасының Салық кодексінде өзгеше көзделмесе, ұйымдастырылу және жүргізілу тәртібі осы бапта және Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында айқындалатын алдын алу-профилактикалық сипатта болатын бақылаудың және қадағалаудың өзге де нысанында жүзеге асырылады.

2-тарау. ТЕКСЕРУЛЕРДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ ЖҮРГІЗУ ТӘРТІБІ

12-бап. Тексерулердің жалпы мәселелері

- 1. Тексерілетін субъектіні тексеру – бақылау және қадағалау органдары мынадай:
  - 1) мемлекеттік органның лауазымды адамының тексерілетін субъектіге баруы;
  - 2) бақылаудың және қадағалаудың өзге де нысандарын жүргізу кезінде қажетті ақпаратты талап етуді қоспағанда, тексеру нысанасына қатысы бар қажетті ақпаратты сұрату;
  - 3) тексерілетін субъектінің Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарды сақтауы туралы ақпарат алу мақсатында оны шақырту сияқты іс-әрекеттердің бірін жасау арқылы жүргізетін бақылау және қадағалау нысандарының бірі.
- 2. Тексерілетін субъектілердің осы Заңның 5-бабына сәйкес Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген талаптарды сақтауы тексерудің нысанасы болып табылады.

13-бап. Тәуекелдерді бағалау жүйесі

- 1. Мемлекеттік органдар тексерілетін субъектілерді тәуекел дәрежесіне қарай жоғары, орташа не болмашы тәуекел топтарына жатқызады және олар үшін жоспарлы тексерулер жүргізудің:
  - 1) **жоғары** тәуекел дәрежесі кезінде – жылына бір реттен;
  - 2) **орташа** тәуекел дәрежесі кезінде – үш жылда бір реттен;
  - 3) **болмашы** тәуекел дәрежесі кезінде – бес жылда бір реттен жиі емес кезеңділігін айқындайды.

□ Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау саласында:

- ✓ жоғары тәуекел дәрежесі кезінде – тоқсанына бір реттен;
- ✓ орташа тәуекел дәрежесі кезінде – жарты жылда бір реттен;
- ✓ болмашы тәуекел дәрежесі кезінде – жылына бір реттен;

- **Тәуекел дәрежесін бағалау өлшемдері** – тексерілетін субъектінің тікелей қызметімен, салалық даму ерекшеліктерімен және осы дамуға әсер ететін факторлармен байланысты, тексерілетін субъектілерді әртүрлі тәуекел дәрежесіне жатқызуға мүмкіндік беретін сандық және сапалық көрсеткіштердің жиынтығы.

14-бап. Ведомстволық есепке алу

- 1. Мемлекеттік органдар міндетті ведомстволық есептіліктің нысандарына қатысты актілерді әзірлейді және бекітеді.
- Тексерілетін субъектілерді тексеру мәселелері жөніндегі міндетті ведомстволық есептіліктің нысандары мемлекеттік орган, құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті орган басшыларының бірлескен бұйрығымен бекітіледі.
- Жеке кәсіпкерлік саласындағы тексерілетін субъектілерді тексеру мәселелері жөніндегі міндетті ведомстволық есептіліктің нысандарын да кәсіпкерлік жөніндегі уәкілетті орган бекітуге тиіс.
- 2. Бақылау және қадағалау органдары тексерілетін субъектілерді тексерулердің санын, сондай-ақ тексеру парақтарына сәйкес анықталған бұзушылықтарды және оларға қолданылған әкімшілік ықпал ету шараларын ведомстволық есепке алуды тұрақты және үздіксіз негізде жүргізуге міндетті.

15-бап. Тексеру парақтары

- 1. Бақылау және қадағалау органдары өз құзыреті шегінде тексерілетін субъектілердің біртекті топтары үшін тексеру парақтарын бекітеді.
- 2. Тексеру парағы осы Заңның 5-бабына сәйкес Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тексерілетін субъектілердің қызметіне қойылатын, олардың сақталмауы адамның өмірі мен денсаулығына, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің заңды мүдделеріне қатер төндіруге әкеп соғатын талаптардың толық тізбесін қамтиды.

16-бап. Тексеру түрлері

1) жоспарлы;

2) жоспардан
ТЫС

- **Жоспарлы тексеру** – уәкілетті орган тәуекелдерді бағалау жүйесіне сәйкес және адамның өмірі мен денсаулығына, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің заңды мүдделеріне төнген қатерлердің алдын алу мақсатында алдыңғы тексерулерге қатысты белгіленген уақыт аралықтарын ескере отырып бекіткен тексерулердің жоспары негізінде нақты тексерілетін субъектіге қатысты бақылау және қадағалау органы тағайындайтын тексеру.
- **Жоспардан тыс тексеру** – бақылау және қадағалау органы адамның өмірі мен денсаулығына, қоршаған ортаға, жеке және заңды тұлғалардың, мемлекеттің заңды мүдделеріне тікелей төнген қатерлерді жою мақсатында нақты тексерілетін субъектіге қатысты тағайындайтын тексеру.

Тексеру уақыты

- Егер осы тармақтың екінші бөлігінде өзгеше белгіленбесе, жоспарлы және жоспардан тыс тексерулер ішкі еңбек тәртібінің қағидаларында белгіленген тексерілетін субъектінің жұмыс уақытында жүзеге асырылады.
- Жоспардан тыс тексеру жұмыстан тыс уақытта (түнгі уақытта, демалыс немесе мереке күндері) бұзушылықтар жасалған кезде олардың тікелей жолын кесу қажет болған жағдайларда жүргізілуі мүмкін.

- Жоспарлы және жоспардан тыс тексерулер:
  - 1) кешенді тексерулер;
  - 2) тақырыптық тексерулер болып бөлінеді.
- Тексерілетін субъектіге бірнеше бақылау және қадағалау органдарының бір мезгілде тексеру жүргізуі қажет болған кезде осы органдардың әрқайсысы тексеру тағайындау туралы актіні ресімдеуге және оны құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органда тіркеуге міндетті.

Кешенді тексеру –
тексерілетін субъектінің
қызметін осы Заңның 5-
бабына сәйкес, Қазақстан
Республикасының
заңнамасында белгіленген
талаптарды сақтау
мәселелері кешені бойынша
тексеру.

Тақырыптық тексеру –
тексерілетін субъектінің
қызметін осы Заңның 5-бабына
сәйкес, Қазақстан
Республикасының
заңнамасында белгіленген
талаптарды сақтаудың
жекелеген мәселелері бойынша
тексеру.

- 4. Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасы жоспарлы тексерулер жүргізудің жартыжылдық жиынтық жоспарын қалыптастыруы үшін бақылау және қадағалау органдары тексеру жүргізудің жартыжылдық жоспарларын жоспарлы тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы жылдың 10 желтоқсанына дейінгі және ағымдағы күнтізбелік жылдың 10 мамырына дейінгі мерзімде құқықтық статистика және арнайы есепке алу органына жібереді.
- 6. Бақылау және қадағалау органы тәуекелдерді бағалау жүйесі іс-шараларының нәтижелері негізінде бекіткен жоспар тексерілетін субъектілерге жоспарлы тексеру тағайындау үшін негіз болады.

17-бап. Тексерулерді тағайындау туралы акт

- 1. Тексеру мемлекеттік органның тексеруді тағайындау туралы актісі негізінде жүргізіледі.
- 2. Тексеруді тағайындау туралы актіде:
  - 1) актінің нөмірі мен күні;
  - 2) мемлекеттік органның атауы;
  - 3) тексеру жүргізуге уәкілетті адамның (адамдардың) тегі, аты, әкесінің аты (ол болғанда) және лауазымы;
  - 4) тексерулер жүргізу үшін тартылатын мамандар, консультанттар және сарапшылар туралы мәлімет;
  - 5) тексерілетін субъектінің атауы немесе өзіне қатысты тексеру тағайындалған жеке тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты (ол болғанда), оның орналасқан жері, сәйкестендіру нөмірі, аумағының учаскесі көрсетіледі.

18-бап. Тексеруді тағайындау туралы актіні тіркеу

- 1. Салық қызметі органдары Қазақстан Республикасының Салық кодексіне сәйкес жүзеге асыратын қарсы тексерулерді қоспағанда, тексеруді тағайындау туралы акт құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органында міндетті түрде тіркеледі.
- Тексерулерді тағайындау туралы актіні тіркеу есепке алу сипатында болады. Осы Заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органда тіркеусіз тексеру жүргізуге жол берілмейді.
- Тексеруді тағайындау туралы актінің тіркелуі осындай тексерудің заңдылығына дәлел болып табылмайды.

19-бап. Тексеруді жүргізу тәртібі

- 1. Бақылау және қадағалау органы тексеру жүргізудің мерзімдері мен нысанасын көрсете отырып, тексерудің өзі басталғанға дейін кемінде күнтізбелік отыз күн бұрын жоспарлы тексеру жүргізудің басталатыны туралы тексерілетін субъектіні жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.
- 2. Объектіге тексеру үшін келген мемлекеттік органдардың лауазымды адамдары:
  - 1) құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органда тіркелгені туралы белгі қойылған тексеруді тағайындау туралы актіні;
  - 2) қызметтік куәлігін;
  - 3) қажет болған кезде режимді объектілерге баруға арналған құзыретті органның рұқсатын;
  - 4) денсаулық сақтау саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен берілген, объектілерге бару үшін қажет болатын медициналық рұқсаттаманы;
  - 5) жоспарлы тексеру кезінде тексеру парағын көрсетуге міндетті.Тексеруді тағайындау туралы актіні тексерілетін субъектіге берген күннен бастап тексеру жүргізу басталған болып есептеледі.

- 3. Тексеруді тағайындау туралы актіні қабылдаудан бас тартқан немесе тексеруді жүзеге асыратын бақылау және қадағалау органдары лауазымды адамының тексеру жүргізуге қажетті материалдарға қол жеткізуіне кедергі келтірілген жағдайда хаттама жасалады. Хаттамаға тексеруді жүзеге асыратын бақылау және қадағалау органының лауазымды адамы және тексерілетін субъектінің уәкілетті адамы қол қояды.
- Тексерілетін субъектінің уәкілетті адамы бас тарту себебі туралы жазбаша түсініктеме беріп, хаттамаға қол қоюдан бас тартуға құқылы. Тексеруді тағайындау туралы актіні алудан бас тарту тексеруді жүргізбеу үшін негіз болып табылмайды.
- 4. Тексеруді тағайындау туралы актіде көрсетілген лауазымды адам (адамдар) ғана тексеру жүргізе алады. Бұл ретте тексеру жүргізуші лауазымды адамдардың құрамы бақылау және қадағалау органының шешімі бойынша өзгеруі мүмкін, бұл туралы тексерілетін субъект және құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі орган тексеру тағайындау туралы актіде көрсетілмеген адамдардың тексеруге қатысуы басталғанға дейін, ауыстыру себебі көрсетіле отырып, хабардар етіледі.

- **20-бап. Тексеру жүргізу мерзімі**
- **21-бап. Сараптау (талдау, сынақтан өткізу) үшін өнімдердің үлгілерін іріктеу тәртібі**
- **22-бап. Өнімдердің үлгілерін іріктеу актісі**
- **23-бап. Тексеру жүргізу кезіндегі шектеулер**

24-бап. Тексерулерді ресімдеу тәртібі

- 1. Тексерудің нәтижелері бойынша бақылау және қадағалау органының лауазымды адамы екі данада тексеру нәтижелері туралы акті жасайды.
- Тексерудің нәтижелері туралы актіге олар болған жағдайда өнімдердің үлгілерін (сынамаларын) іріктеу, қоршаған орта объектілерін зерттеу туралы актілер, жүргізілген зерттеулердің (сынақтардың) және сараптамалардың хаттамалары (қорытындылары) және тексеру нәтижелерімен байланысты басқа да құжаттар немесе олардың көшірмелері қоса беріледі.
- 2. Тексерудің нәтижелері бойынша ескертулер және (немесе) қарсылықтар болған жағдайда, заңды тұлғаның басшысы немесе жеке тұлға не олардың өкілдері оларды жазбаша түрде баяндайды.
- Ескертулер және (немесе) қарсылықтар тексеру жүргізудің нәтижелері туралы актіге қоса беріледі, ол туралы тиісті белгі жасалады.

- **25-бап. Бақылау және қадағалау органдарының лауазымды адамдарының тексерулер жүргізу кезінде анықталған бұзушылықтар фактілері бойынша қабылдайтын шаралары**
- Тексерілетін субъектіге қатысты тыйым салу-шектеу сипатындағы шаралар қабылдаған кезде бақылау және қадағалау органы Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған жағдайларда және тәртіппен прокурорды хабардар етеді.